

Apoštol Pavel v Římě

(Dobové pozadí vzniku Listu Římanům)

Základní verš

„Nejprve vzdávám díky svému Bohu skrze Ježíše Krista za vás všechny, protože se po celém světě rozšiřuje zvěst o vaší víře.“ (Ř 1,8)

Pokud chceme správně pochopit dopis apoštola Pavla Římanům, potřebujeme nejprve znát historické pozadí. Poznání kontextu je pro pochopení Božího slova nezbytné. Také při studiu Listu Římanům potřebujeme znát problémy, na které Pavel reaguje. Pavel totiž nepsal obecné pojednání na téma křesťanství, ale osobní dopis s přesným záměrem konkrétní skupině křesťanů žijících v určitém čase a na určitém místě. Pokud tento záměr pochopíme, můžeme hledat odpověď na otázku, jaké poselství je v listu ukryto pro nás.

Zkusme se proto ve svých představách na chvíli přenést do Říma prvního století po Kristu, staňme se členy místního křesťanského sboru a zaposlouchejme se do Pavlova poselství a do slov, která měl na pokyn Ducha svatého přinést věřícím v Římě.

A přestože Pavel svým listem reagoval na bezprostřední problémy v římském sboru, principy, které se v jeho listu nacházejí – v našem případě hlavně otázka „Jak je člověk zachráněn?“ – jsou univerzální. Ano, Pavel psal konkrétní skupině lidí a měl na mysli jejich konkrétní problémy. Víme však, že o mnoho století později, v úplně jiném čase a kontextu, byla slova Listu Římanům pro Martina Luthera stejně důležitá, jako byla pro Pavla, když je psal. A důležitá jsou i pro nás dnes.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Listy apoštola Pavla

¹Doporučuji vám naši sestru Foibé, diakonku církve v Kenchrejích. ²Přijměte ji v Pánu, jak se sluší mezi věřícími, pomáhejte jí, kdyby vás v něčem potřebovala, neboť i ona byla pomocnicí mnohým i mně samému. (Ř 16,1.2)

Osobní studium

Text Ř 16,1.2 naznačuje, že Pavel mohl psát svůj dopis Římanům v řeckém městě Kenchreje, které sloužilo jako východní přístav tehdejšího Korintu. Právě Pavlova zmínka o Foibé, která zde žila, odkazuje na tuto oblast jako na pravděpodobné místo, kde byl List Římanům napsán.

Určení místa, kde byly novozákonní listy napsány, nám pomáhá určit i čas jejich vzniku. Pavel hodně cestoval. Místo, kde se právě nacházel, nám může pomoci určit datum napsání dopisu.

Sbor v řeckém Korintu založil Pavel během své druhé misijní cesty v letech 49–52 po Kr. (Sk 18,1–8). Řecko opět navštívil na své třetí misijní cestě v letech 53–58 po Kr. (Sk 20,2.3). Na konci cesty zde dostal finanční dar pro chudé v Jeruzalémě (Ř 15,25.26). List Římanům tedy mohl být napsán kolem roku 58 po Kr.

Při návštěvě sborů v Galacii Pavel zjistil, že falešným učitelům se během jeho nepřítomnosti podařilo mnoho bratrů a sester přesvědčit, aby se znovu vrátili k obrízce a dodržování ceremoniálních ustanovení Mojžíšova zákona. V obavě, že tito lidé přijdou do Říma ještě před jeho příchodem, píše křesťanům v Římě list. Chce zabránit podobnému neštěstí. Obecně se má za to, že i Galatským psal Pavel z Korintu během svého tříměsíčního pobytu v tomto městě při své třetí misijní cestě.

„Ve svém dopise objasnil Pavel Římanům důležité zásady evangelia. Vysvětlil jim své stanovisko k otázkám, které znepokojovaly jak židovské, tak nežidovské sbory, a dokazoval, že naděje a zaslíbení, které byly kdysi určeny především Židům, se nyní nabízejí i pohanům.“ (AA 373; PNL 213)

Jak jsme již řekli, pokud pochopíme záměr autora a konkrétní situaci, může nám to pomoci lépe porozumět dané biblické knize. Proto je důležité vědět, jaké otázky a problémy trápily křesťany ze Židů i z pohanů ve sborech, do kterých Pavel psal. Více se tomuto tématu budeme věnovat v následující lekci.

Aplikace

Každé období a místo přináší specifické problémy a témata, která je třeba řešit. Jaké otázky a problémy trápí dnes tvůj sbor a tvou církev? Představují ohrožení zvenčí, nebo zevnitř? Jakou roli hraješ v těchto diskuzích ty? Umíš se občas zastavit a kriticky zhodnotit svůj postoj ke zmíněným problémům? Proč je toto zastavení důležité?

Pavlova touha navštívit Řím

²⁰Zakládám si na tom, že kázu evangelium tam, kde o Kristu ještě neslyšeli; nechci stavět na cizím základu, ²¹ale jak je psáno: „Ti, jimž nebylo o něm zvěstováno, uvidí a ti, kteří neslyšeli, pochopí.“ ²²To mi také mnohokrát zabránilo, abych k vám přišel. ²³Nyní však už pro mne není žádné volné pole v těchto končinách; už mnoho let k vám toužím přijít, ²⁴až se vydám do Hispanie. Doufám tedy, že se u vás zastavím a že mě vypravíte na další cestu, až aspoň trochu užiji radosti ze společenství s vámi. ²⁵Zatím však se chystám do Jeruzaléma, abych přinesl pomoc tamějším bratřím. ²⁶Makedonští a Achajští se totiž rozhodli vykonat sbírku ve prospěch chudých bratří v Jeruzalémě. ²⁷Rozhodli se tak proto, že i oni jsou jejich dlužníky. Jestliže pohané dostali podíl na jejich duchovních darech, jsou zavázáni posloužit jim zase ve věcech hmotných. (Ř 15,20–27)

Osobní studium

Není pochyb o tom, že osobní kontakt je ve většině případů tím nejlepším způsobem komunikace. Můžeme si telefonovat, psát e-maily nebo posílat zprávy přes mobil, prostřednictvím internetu můžeme dokonce uskutečňovat videohovory. Ale osobní komunikace tváří v tvář je nenahraditelná. Právě proto Pavel na konci svého listu píše Římanům, že by je rád navštívil. Chtěl, aby věděli o jeho touze po osobním setkání, a vysvětluje, proč se mu to dosud nepodařilo.

Přečti si text Ř 15,20–27. Čím Pavel zdůvodňuje, že nenavštívil Řím již dříve? Jaké okolnosti vedly Pavla ke stanovení termínu jeho návštěvy v Římě? Jakou roli hrála v Pavlových důvodech misie? Co se můžeme naučit o misii a vydávání svědectví na základě Pavlových slov?

Velký misionář pohanů si uvědomoval, že jeho posláním je přinášet evangelium na místa, kde o něm lidé ještě neslyšeli. V oblastech, kde už lidé o Kristu věděli, nechal působit své spolupracovníky. V době, kdy se křesťanství teprve začalo šířit a evangelistů bylo málo, by Pavlovo působení ve fungujících sborech znamenalo plýtvání jeho misijním darem. On sám o tom řekl: „Zakládám si na tom, že kázu evangelium tam, kde o Kristu ještě neslyšeli ... jak je psáno: „Ti, jimž nebylo o něm zvěstováno, uvidí a ti, kteří neslyšeli, pochopí““ (Ř 15,20.21).

Pavel se nechtěl usadit v Římě. Jeho cílem bylo přinést evangelium až do Španělska. Doufal, že ho v jeho snaze věřící v Římě duchovně i materiálně podpoří.

Aplikace

Jaký důležitý princip můžeme objevit ve skutečnosti, že Pavel hledal ve fungujících sborech podporu pro práci v nových oblastech? V čem to může být pro dnešní církev inspirací, jak organizovat misijní práci? Ještě jednou si přečti text Ř 15,20–27. Všimni si Pavlovy velké touhy sloužit druhým a představit jim Krista. Co motivuje tebe a tvé jednání? Jak se ve tvém životě prakticky projevuje touha pomáhat lidem?

Pavel v Římě

¹⁶Když jsme přišli do Říma, dostal Pavel dovolení, že může bydlet v soukromém bytě s vojákem, který ho bude hlídat. ¹⁷Po třech dnech pozval k sobě významné Židy... ²³Určili mu den a přišli k němu ve velkém počtu. Od rána do večera k nim hovořil a vydával svědectví o Božím království. Přesvědčoval je o Ježíšovi důkazy z Mojžíšova zákona i z proroků. ²⁴Jedni se jimi dali přesvědčit, druzí nechtěli uvěřit. ... ³⁰Pavel zůstal celé dva roky v najatém bytě a přijímal všechny, kdo za ním přišli, ³¹zvěstoval Boží království a učil všemu o Pánu Ježíši Kristu bez bázně a bez překážek. (Sk 28,16.17.23.24.30.31)

Osobní studium

Přečti si text Skutky 28,16. Co tento text hovoří o Pavlově příchodu do Říma? Co se z toho můžeme naučit o neočekávaných a nechtěných okolnostech, které se nám tak často postaví do cesty?

Apoštol Pavel se sice nakonec do Říma dostal, ale za úplně jiných okolností, než si představoval. Na konci své třetí misijní cesty se Pavel vrátil do Jeruzaléma s finanční podporou, kterou jeruzalémským věřícím poslali jejich bratři z Evropy a Malé Asie. Tam se však stalo něco neočekávaného. Pavel byl zatčen a uvězněn. Po dvou letech věznění v Cesareji se odvolal k císaři. Asi tři roky po uvěznění se jako vězeň dostává do Říma. V době, kdy psal List Římanům, si svůj příchod do tohoto města určitě představoval jinak.

Přečti si text Sk 28,17–31. Co tento text hovoří o Pavlově pobytu v Římě? Co se z toho můžeme naučit?

„Pavel neupoutal pozornost dvora ke křesťanství svými kázáními, ale svými řetězy. Přestože sám byl ve vězení, podařilo se mu osvobodit mnohé z pout, která je držela v otroctví hříchu. To však nebylo vše. Prohlásil: ‚Mnohé bratry právě mé okovy povzbudily, aby se spolehli na Pána a s větší smělostí mluvili beze strachu slovo Boží.‘ (Fp 1,14)“ (AA 464; PNL 267)

Závěr Pavlova života byl pozoruhodný. Ačkoli jeho původní plány byly jiné, cítil Boží vedení. Prvotní zklamání se změnilo v požehnání.

Aplikace

Kdy tě naposledy překvapily nečekané události, které na začátku vypadaly hrozivě, ale nakonec se změnily ve velké požehnání? (Viz Fp 1,12.) Jak ti mohou tyto zkušenosti pomoci důvěřovat Bohu i ve chvílích, kdy se zdánlivě nic nedáří?

Svatí v Římě

Všem vám v Římě, kdo jste Bohem milováni a povoláni ke svatosti: milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. (Ř 1,7)

Osobní studium

Jaké principy pravdy, teologie a víry se nacházejí ve slovech Pavlova pozdravu sboru v Římě?

Vám, kdo jste Bohem milováni. Je pravda, že Bůh miluje celý svět. Ve zvláštním slova smyslu však miluje především ty, kteří se rozhodli kladně odpovědět na jeho lásku.

Vidíme to i v mezilidských vztazích. K těm, kteří nás milují, cítíme něco jiného než ke všem ostatním. Jde o vzájemný vztah lásky. Láska totiž vyžaduje odpověď. Pokud odpověď nepřichází, láska se nemůže plně rozvinout.

Povoláni ke svatosti. Svůj dopis Pavel adresoval těm, kteří byli „povoláni ke svatosti“ nebo jinak „povolaným svatým“ (ČSP). Slovo „svatí“ (řecky *hagioi*) označuje ty, kteří patří Bohu a jsou jím a pro něj odděleni. Možná je čeká ještě pořádný kus cesty, aby dosáhli cíle – plného posvěcení – ale díky tomu, že se v životě rozhodli pro Krista, stali se „svatými“ v pravém biblickém významu.

Pavel nazývá křesťany v Římě těmi, kteří jsou „povoláni ke svatosti“. Znamená to, že někteří jsou povoláni ke svatosti, zatímco jiní ne? Jak ti pomáhají tuto otázku pochopit texty v Ef 1,4; Žd 2,9 a 2Pt 3,9?

Úžasnou zprávou evangelia je, že Kristova oběť je univerzální – pro všechny lidi. Všichni byli povoláni k záchraně a svatosti ještě před založením světa. Bůh vždy toužil po tom, aby prostřednictvím Ježíše Krista mohl zachránit celý svět. Závěrečný oheň měl pohltnout jen satana a jeho anděly (Mt 25,41). Pokud někdo drží hladovku v obchodním domě, neomezí to nabídku dostupného zboží. Podobně ani to, že někteří se rozhodnou nepřijmout pozvání k věčné záchraně, neomezí úžasný rozsah Boží nabídky.

Aplikace

Přemýšlej chvíli o tom, že Bůh připravil tvé spasení už před tvým narozením – dokonce ještě před založením světa. Chceš dnes odpovědět na toto pozvání a přijmout ho? Co ti brání přijmout Boží nabídku záchrany a věčného života?

Věřící v Římě

Nejprve vzdávám díky svému Bohu skrze Ježíše Krista za vás všechny, protože se po celém světě rozšiřuje zvěst o vaší víře. (Ř 1,8)

Jsem přesvědčen také já o vás, bratří moji, že i vy jste plni dobroty, naplněni veškerým poznáním, takže sami můžete ukazovat cestu jeden druhému. (Ř 15,14)

Osobní studium

Nevíme přesně, jak byl založen křesťanský sbor v Římě. Tradice, která tvrdí, že ho založil apoštol Petr nebo Pavel, nemá historické opodstatnění. Možná sbor založili lidé, kteří prožili obrácení při Letnicích (Sk 2) a poté navštívili Řím. Možná později křesťané, kteří po příchodu do Říma svědčili jiným o své víře.

Je překvapující, že jen několik let po Letnicích existuje sbor, který je již v celém okolí znám, a přesto ho pravděpodobně ještě nenavštívil žádný z apoštolů. „Navzdory tvrdému odporu existoval v Římě již dvacet let po Kristově ukřižování živý sbor. Byl silný a horlivý a Pán ho vedl a působil v něm.“ (Ellen G. Whiteová v 6 BC 1067)

Slovo „víra“ má ve verši Ř 1,8 také význam „věrnost“. Tito noví věřící se věrně drželi nového způsobu života, který našli v Kristu.

Přečti si text Ř 15,14. Jak Pavel charakterizuje věřící v Římě?

Pavel se rozhodl uvést o věřících v Římě tři skutečnosti:

1. Jsou „plni dobroty“. Mohli by něco podobného říci lidé také o nás? Jsme v okolí známí především tím, že v naší blízkosti mohou lidé okusit dobrotu a laskavost?
2. Jsou „naplněni veškerým poznáním“. Bible stále znovu zdůrazňuje, jak důležité je věci znát a pochopit. Křesťané jsou vyzýváni, aby studovali Bibli a znali její učení. „Slova ‚dám vám nové srdce‘ vlastně znamenají ‚dám vám novou mysl‘. Změna srdce je vždy doprovázena jasným přesvědčením o křesťanském poslání a pochopením pravdy.“ (Ellen G. Whiteová, *My Life Today*, str. 24)
3. „Ukazují cestu jeden druhému“. Nikdo nemůže růst ve své křesťanské zkušenosti, pokud se izoluje od ostatních věřících. Potřebujeme povzbuzovat druhé a potřebujeme, aby druzí povzbudili nás.

Aplikace

Jak je na tom tvůj sbor? Jakou pověst má v okolí? Ví o něm vůbec někdo? Co můžeš udělat pro svůj sbor, aby nastala změna k lepšímu?

Podněty k zamyšlení

„Spasení lidstva není založeno na tom, že poté, co se objevil hřích, bylo nutné něco dodatečně vymyslet nebo zkusit improvizaci vyplývající z neočekávané události. Naopak, spasení je důsledkem Božího plánu záchrany člověka, který byl formulován již před založením světa (viz 1K 2,7; Ef 1,3.14; 2Te 2,13.14) a vychází z věčné Boží lásky k lidem (Jr 31,3).

Tento plán se týká věčnosti v minulosti, ale také naší současnosti a věčnosti v budoucnosti. Zahrnuje v sobě takové skutečnosti a pozhánání, jakými je vyvolení a předurčení být Božím svatým lidem a nést Kristovu podobu, vykoupení a odpuštění, sjednocení všeho v Kristu, zapečetění Duchem svatým, přijetí věčného dědictví a oslavení (Ef 1,3–14). Ústředním bodem tohoto plánu jsou utrpení a smrt Ježíše Krista, které nebyly historickou nehodou ani produktem lidského rozhodnutí, ale vycházely z Božího plánu vykoupení (Sk 4,27.28). Ježíš je ve skutečnosti Beránek zabitý od založení světa (Zj 13,8).“ (*The Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. Hagerstown, MD: Review and Herald, 2000, str. 275.276)

Otázky k rozhovoru

1. **Vraťte se k závěrečné otázce v části na čtvrtek. Co konkrétně může vaše třída udělat pro to, aby i váš sbor byl ve svém okolí známý svou laskavostí?**
2. **Ve třídě se podělte o své osobní zkušenosti s tím, jak Bůh změnil ve vašem životě zdánlivě hrozná věci v dobré. Jak můžete pomoci těm, kteří možná právě dnes prožívají těžké období? Zamyslete se znovu nad myšlenkou, že jsme už před stvořením světa byli povoláni ke spasení (viz Tt 1,1.2; 2Tm 1,8.9). V čem vás texty mohou povzbudit? Co nám říkají o Boží lásce k lidem? Proč lidé zavrhnou takovou úžasnou nabídku?**
3. **Uvažujte o aplikační otázce z části na čtvrtek. Jak můžete zlepšit pověst vašeho společenství v okolí?**

Praktický závěr

- ▶ Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- ▶ Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- ▶ Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- ▶ Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
